

Inhaalslag 2007

Frans Kuenen, projectleider inhaalslag amfibieën en reptielen 2007

Inmiddels is de Inhaalslag voor dit jaar al weer een heel eind onderweg. 80 Vrijwilligers hebben via de website kilometerhokken geselecteerd om deze te onderzoeken op aanwezigheid van inhaalslagsoorten. Hierbij willen wij deze mensen dan ook allemaal heel hartelijk bedanken voor de getoonde inzet! Inmiddels neemt ook de stroom ingeleverde formulieren naar Nijmegen gestaag toe. Ondanks de slechte zomer zijn er heel wat kilometerhokken positief afgerond! Deze gegevens zijn van groot belang bij het beschermen en in stand houden van onze soorten. We hopen natuurlijk nog op een lange en mooie (na)zomer, zodat er nog veel reptielenhokken kunnen worden onderzocht. Ook met het oog op de nog te houden excursies (zie Excursies) hopen wij natuurlijk op goed eptielenweer!

Website en Landkaartje

Op dit moment zijn er ruim 500 kilometerhokken op de website geselecteerd. Van 115 kilometerhokken hebben wij al gegevens binnen. Dat gaat dus de goede kant op. Veel vrijwilligers zijn ook druk in de weer met het invoeren van gegevens in Landkaartje, de online invoermodule op de website van RAVON. Uit de gegevens van Landkaartje bleek dat 74 Inhaalslaghokken op deze wijze zijn ingevoerd. Voor een deel is dat gebeurd door deelnemers aan de Inhaalslag. Maar in meer dan de helft van de gevallen (39 kilometerhokken) zijn gegevens verzameld en ingevoerd in Landkaartje, zonder dat een kilometerhok voor de Inhaalslag is geselecteerd op de website! Zo worden er dus ook onbewust en toevallig kilometerhokken geactualiseerd.

Uitleg prioritering

De opzet van de Inhaalslag is in 2007 een klein beetje veranderd. De te selecteren kilometerhokken staan net als vorig jaar op de website, maar nu in meerdere kleuren. In rood staan de hokken weergegeven die al door een vrijwilliger zijn geselecteerd. De niet geselecteerde kilometerhokken zijn weergegeven in verschillende kleuren blauw. Hoe donkerder de kleur blauw, des te belangrijker is het dat we informatie uit deze kilometerhokken verzamelen. Deze kleur geeft de prioriteit dus aan.

De verschillende prioriteiten zijn dus het verschil met voorgaande jaren. Wij hebben de prioriteit bepaald om waarnemers beter inzicht te geven in relevante kilometerhokken. Alle kilometerhokken zijn natuurlijk belangrijk, maar van sommige kilometerhokken zijn al plannen bekend voor de toekomst. Om soorten adequaat te kunnen beschermen is het belangrijk dat we juist in die gebieden over recente data beschikken. De prioriteit van een kilometerhok wordt bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

1. Het voorkomen van de soort in de directe omgeving
2. Het aantal inhaalslagsoorten dat voorkomt in een kilometerhok
3. Ligt het kilometerhok in een Natuurgebied?
4. Ligt het kilometerhok in een gebied waar in de toekomst landschappelijke ingrepen staan gepland?
5. Draagt het kilometerhok bij tot een beter beeld van de verspreiding van de soort?

Tabel 1: Overzicht van excursies gehouden in het kader van de Inhaalslag verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2007.

Datum	Gebied	Inhaalslag soorten gevonden	Aantal kmhokken afgerond
28 april 2007	Kampina, Brabant	vinpootsalamander	2
20 mei 2007	Twente	kamsalamander	6
26 mei 2007	Oosterzand, Drenthe	hazelworm	2
		adder	1
9 juni 2007	Maarsbergen, Utrecht	heikikker	1
		kamsalamander	1
9 juni 2007	Heerenbeek/Scheeken, Brabant	hazelworm	1
16 juni 2007	Zuid-Limburg	vinpootsalamander	1
16 juni 2007	Kempen, Brabant	heikikker	1
		vinpootsalamander	1
		rugstreeppad	1
23 juni 2007	Achterhoek	kamsalamander	4

Zoals u ziet is de berekening van de prioriteit een ingewikkelde berekening, waarbij de nodige afwegingen zijn gemaakt. Maar deze benadering biedt zeker mogelijkheden om van de meest relevante plekken, gegevens te verzamelen.

Een belangrijk deel van de prioritering is gebaseerd op de "Nieuwe kaart van Nederland". Dit is een digitale kaart van ons land waarop gemeenten en andere overheidsinstellingen hun plannen voor de toekomst op aangeven. Meer informatie is te vinden op de site www.nieuwekaart.nl.

Excursies

In het begin van het seizoen is een uitgebreid excursieprogramma opgezet in het kader van de Inhaalslag. Inmiddels is het grootste gedeelte van dit programma achter de rug (zie tabel 1). Tijdens de voorbereidingen kwamen nog veel data boven tafel, waardoor in enkele gevallen kilometerhokken op voorhand konden worden afgerond.

Twee excursies zijn zelfs daardoor afgelast omdat er zoveel data naar boven kwam, dat de excursie overbodig werd. Deze excursies zijn in tabel 1 in grijs weergegeven.

De excursies werden door de deelnemers als positief ervaren.

Het seizoen voor de amfibieën is inmiddels zover gevorderd dat het nu zinvoller is om de excursies vooral te richten op het vinden van reptielen. Maar ook daar zullen ongetwijfeld ook nog amfibieën worden aangetroffen. De aankomende weken staan er nog drie excursies gepland op schitterende locaties. De eerste excursie zal plaatsvinden op 18 augustus op de Veluwe in het Kootwijker Veld en het Speulder en Sprielderbos onder leiding van

Wim en Angela de Wild. Dit gebied herbergt nog de nodige zelden bezochte plekken. Daar is dus nog van alles te ontdekken.

Daarna volgen, evenals vorig jaar, twee excursies op het Kroondomein Het Loo. Vorig jaar zijn er 8! kilometerhokken succesvol afgerond en nog veel meer kilometerhokken konden worden aangemerkt als nieuwe vindplaats. Dit gebied is normaliter beperkt toegankelijk en betredingsvergunningen worden maar mondjesmaat afgegeven. Mede door het succes van vorig jaar, hebben wij ook dit jaar weer een vergunning gekregen. Er is wel een maximum gesteld aan het aantal deelnemers, dus wees er snel bij! De volgorde van aanmelding bepaalt of u kunt deelnemen. Houdt er rekening mee dat we mensen teleur moeten stellen, gezien de grote belangstelling in 2006. De excursies op Kroondomein Het Loo zullen worden geleid door Jelger Herder

Voor alle excursies geldt dat u zich kunt aanmelden via de website. U kunt natuurlijk ook even bellen met 024 3653270.

Enquête

Om inzicht te verkrijgen in de motieven voor deelname aan vrijwilligersprojecten, krijgen (ex)deelnemers aan de Inhaalslag binnenkort een enquête in de brievenbus. Ik zou u willen verzoeken deze enquête ingevuld te retourneren naar het antwoordnummer van RAVON. Een postzegel is niet nodig. Met de resultaten van de enquête hopen wij inzichten op te doen met betrekking tot de reden waarom waarnemers zich aanmelden bij projecten. Deze kennis kunnen wij goed gebruiken bij het opzetten van nieuwe projecten.

*Tijdens een excursie wordt een melanistische adder bekeken, gemeten en gefotografeerd.
Foto: Mike Melis.*

Oproep!

Zoals al eerder vermeld, zijn tijdens de voorbereidingen veel data boven water gekomen. De inschatting is dat zeker 50% van de verzamelde data nooit verder komen dan de herinnering van de waarnemer of diens opschrijfboekje. Deze “verborgen” data zijn echter zeer waardevol! Het gaat dan ook over de incidentele gewone pad in de tuin of de groene kikker in de vijver op de hoek van de straat! Voer ze dus in op Landkaartje! Of stuur de gegevens op naar Postbus 1413 6501 BK Nijmegen. De gegevens kunnen dan ook daadwerkelijk worden ingezet bij bescherming van onze soorten.

Eindrapport Inhaalslag 2006

Inmiddels zijn de laatste zaken rond de inhaalslag 2006 afgerond. Het eindrapport ligt bij de drukker en zal zeer binnenkort in beperkte oplage verschijnen. Het zal al eerder als PDF via de website te downloaden zijn.

Datum	Gebied	Inhaalslag soorten te verwachten
18 augustus 2007	Kootwijkerveld en Speulder & Sprielder bos, Veluwe	zandhagedis, hazelworm, gladde slang, ringslang, adder
25 augustus 2007	Kroondomein Het Loo I, Veluwe	zandhagedis, hazelworm, gladde slang, ringslang, adder
9 september 2007	Kroondomein Het Loo II, Veluwe	zandhagedis, hazelworm, gladde slang, ringslang, adder

Tabel 2: Overzicht van nog te houden excursies in het kader van de Inhaalslag. Bij het verschijnen van deze nieuwsbrief is het mogelijk dat een of twee excursies reeds hebben plaatsgevonden.

Kat en ringslang

“Al meerdere malen is deze ringslang op de boerderij van mijn zoon in Beetsterzwaagesignaleerd. Dit maal zag hun poes de slang ook. Gelukkig liep het goed af; de poes liet de slang gaan, die in hun vijver verdween.” Fotograaf: Aly Kuin-Tekelenburg